

Punts d'interès d'Esparreguera

Mas Manader

Estàs al mirador del Mas Manader a una alçada d'uns 400 metres en la línia de carena de la serra de Can Rubió. El punt més alt és el Capbrot de Rubió que és a 436 metres sobre el nivell del mar.

Aquest punt de la serra de Can Rubió és important per a la ciutadana d'Esparreguera, perquè cada Nadal munten un pessebre en la barraqueta de pedra seca que hi ha. És el Col·lectiu Esparreguerí de Recerques qui ho fa.

En aquesta zona hi havia una masia de la qual no queden restes, però que apareix esmentada en alguns documents. Segons sembla, el nom de Mas Manader fa referència a la idea de menar, gestionar el ramat o terres d'un altre.

Ara fa uns seixanta milions d'anys, si Esparreguera ja hagués existit, hauria estat a primera línia de mar. Les roques que formen aquesta serra de Can Rubió (calcàries i gresos) s'han format a partir dels materials que van sedimentar en aquest mar poc profund. Amb una mica de paciència i observació es poden trobar fòssils marins a les roques calcàries de la serra de Can Rubió, com per exemple, estrelles de mar. En aquella època, el mar s'obria cap al centre de Catalunya i el que avui és la Mediterrània occidental eren terres emergides que formaven el massís Catalano-Balear.

Al migdia el sol és sempre al sud. Si ets aquí dalt al migdia i notes que el sol t'escalfa la cara, vol dir que estàs encarada al sud. Si consideres que estàs en el centre de l'esfera d'un rellotge, imagina que tens les 12 al davant. Aquest serà el nostre punt de referència, les hores del rellotge. Les 12 són el sud.

La carena de la serra de Can Rubió dibuixa una línia que va des de les 3 (oest) fins a les 9 (est). Entre les 12 i les 3, podem apreciar la depressió Prelitoral, que és una vall que corre paral·lela al mar i que és on es concentren més pobles i indústries de tot Catalunya. Aquesta vall té una amplada d'uns 10-12 km. I es va obrint cap a les 2 en la comarca del Penedès.

Esparreguera és en aquesta depressió i es troba a una alçada d'uns 200 metres sobre el nivell del mar. Des d'on estem no podem veure la nostra vila perquè hi ha un bosquet de pi blanc que ens tapa la vista. Altres espècies vegetals que pots trobar (i tocar) són les alzines, els càdec, el romaní, la farigola i el garric.

A uns 50 metres de nosaltres hi ha una cabana de pedra seca anomenada la "barraca del Fum". Rep aquest nom perquè a la base hi ha una esclatxa que s'endinsa cap avall a la serra i de la qual emana vapor d'aigua. A l'hivern, quan aquest vapor surt a l'exterior, condensa amb el fred i fa la sensació que la barraca treu fum.

Al fons de la depressió Prelitoral hi ha la serralada Litoral (amb les muntanyes de l'Ordal) i, a l'altra banda, hi ha el mar Mediterrani. Si el dia està clar es pot veure el mar a través del pas que ha obert el riu Llobregat a l'alçada de la vila de Martorell, cap a les 11.

Entre les 3 i les 5, hi ha el Capbrot de Rubió (el punt més alt de la serra), la serra dels Gatells i la vila de Collbató amb l'ermita de la Salut que dona nom a un barranc que ens queda darrere.

Aquest torrent, que ens separa de la muntanya de Montserrat, es va cremar durant l'incendi de 1994 i encara es pot veure com la vegetació no s'ha recuperat totalment. Al fons del torrent i prop del riu Llobregat hi ha les masies de ca n'Estruch Vell i ca n'Estruch Nou del Cairat.

L'incendi ha deixat a la vista restes de murs i barraques de pedra seca que formen part de la cultura rural del nostre país i del patrimoni de la humanitat. Una barraca important que trobem al Camí de les Obagues, que passa per sota nostre per la cara nord de la serra, és la Barraca de les Parts, d'uns 60m², amb les parets ben conservades, una porta d'entrada i unes petites finestres. En aquesta barraca es repartia la collita entre els pagesos de la zona i el propietari de les terres.

Cap a les 4, entre la vegetació i en un lloc una mica perdedor, encara es poden trobar restes d'algunes construccions defensives de la Guerra Civil, pertanyen a la línia de defensa L-4. Es tracta d'un tram d'uns 60 metres construït amb pedra seca, amb dos nius de metralladores.

A les 6, cap al nord, s'aixeca la muntanya de Montserrat que es va formar per les pedres i sorres que arrossegava un riu que venia del massís Catalano-Balear i que desembocava en aquest punt. És a dir, el riu venia de les 12 i anava cap a les 6. Les roques que formen el massís de Montserrat es diuen conglomerats. Alguns elements singulars del relleu de la muntanya que es veuen des d'aquest mirador són el Serrat de les Garrigoses, la zona de les Gorres i Sant Joan.

Si ens orientem cap a les 7 s'estén el poble de Monistrol de Montserrat. El riu Llobregat ve des de les 7 i flueix cap a les 11. Amb el pas del temps ha erosionat el territori i ha obert un pas, el congost del Cairat, a través del qual, en dies clars, es poden apreciar els Pirineus. També es poden veure les muntanyes de sal de les mines del Bages. Paral·lelament al riu s'han construït un seguit de carreteres i vies de ferrocarril que comuniquen l'interior de Catalunya amb l'àrea metropolitana.

Nosaltres estem situats en la banda dreta del riu, però l'altra riba continua format part del municipi d'Esparreguera. Cap a les 8, a l'altra banda hi ha can Tobella, la masia documentada més antiga d'Esparreguera, és del s. X.

Hi destaca en aquesta zona el Cul de la Portadora, un puig de cim pla, on es van trobar restes de ceràmica ibèrica, i el castell de Sant Salvador de les Espases, documentat l'any 985. En la mateixa orientació, però en aquesta vora del riu hi ha Can Paloma; una masia, encara en actiu (s'hi fa oli i vi), en les terres de la qual hi ha una cova on s'han trobat les restes més antigues de la història de la vila. Són restes Neolítiques.

Cap a les 10 trobem el cim més alt del terme municipal, la Socarrada, amb 518 metres sobre el nivell del mar, i la Serra de l'Hospici, però no els podem veure perquè ens ho tapen les capçades dels arbres.

Orientades cap a les 10-11, en la mateixa riba del riu hi ha la vila d'Olesa de Montserrat, Abrera i Martorell. Més lluny es pot apreciar el perfil de Collserola i el del Tibidabo.

Proposta impulsada en el marc dels Pressupostos Participatius 2022-23.

Entitats col·laboradores:

